

Pracovný list č. 1: Dopravná výchova

Úlohy pre dieťa:

- Pozri sa na obrázok. Kto sa môže pohnúť? Auto, cyklista alebo chodci na priechode?
- Na semafore pri priechode pre chodcov vyfarbi svetlo tou farbou, kedy chodec môže vstúpiť na cestu. Poznáš aj priechody pre chodcov, kde nie je svetelné zariadenie? Kam sa najskôr pozrieš pri takomto priechode? Pozrieš sa najskôr vpravo a potom vľavo, alebo opačne? Utvrdíš si, že vždy sa treba pozrieť najskôr vľavo a potom vpravo a opäť vľavo.
- Ďalej diskutujú o rozdieloch medzi chodníkom a cestou. Zakrúžkuj chodca, ktorý nejde po chodníku správne. Učiteľ diskutuje s deťmi o pravidle vyhýbania sa po chodníku – chodenie vpravo.
- Pozri sa na tú časť obrázku, kde je chodník, po ktorom idú deti. Hrozí niektorému dieťaťu nebezpečenstvo? Rozvíja sa diskusia o tom, že nestrkáme ruky do plotov, nevieme, kedy nás môže pohryznúť pes.

Pracovný list č. 4: Režim dňa

Úlohy pre dieťa:

- Pozri sa na obrázky, ktoré znázorňujú rôzne činnosti. Vyfarbi tie obrázky, ktoré predstavujú tvoje záľuby. Dole pod obrázkami dokresli ďalšie tvoje záľuby a plynule o nich porozprávaj svojim kamarátom.
- Porovnaj si svoje záľuby, ktoré si vyfarbil, s ostatnými deťmi. Máte ich rovnaké alebo sa líšia? Učiteľ upozorní deti na to, že čo je pre niekoho záľuba, pre iného je to povinnosť, napr. umývanie zubov a pod.
- Teraz sa spoločne o jednotlivých činnostiach porozprávajte navzájom, pričom sa pokúste zdôvodniť aj ich význam. Porozprávajte sa aj o čase strávenom doma a o čase strávenom v materskej škole. Deti sa rozprávajú o význame záľub a svoje záľuby si porovnávajú.

Pracovný list č. 2: Dopravná výchova

Úlohy pre dieťa:

- Pozri sa na obrázok. Aké ochranné prvky majú deti na sebe z hľadiska bezpečnosti? Majú všetky deti ochranné a reflexné prvky? Čo si myslíš, aký význam má prilba, reflexný prvok? Na čo nám slúži svetlo na bicykli? Používaš aj ty ochranné a reflexné prvky? Ak áno, vymenuj ich a porozprávaj, kde všade ich využívaš.
- Ak sa pozrieš na obrázok ešte raz, dodržujú pravidlá vzájomnej ohľaduplnosti všetky deti? Zakrúžkuj toho cyklistu, ktorý porušil pravidlá bezpečnosti cestnej premávky. Po ktorej strane máš jazdiť? Zhodnoť zrážku cyklistu s kolobežkárom. Kto bol na vine? Bol vinník nehody ohľaduplný, opatrný? Prečo prišlo k zrážke?
- Vyfarbi všetky dôležité veci, ktoré je potrebné si zobrať, keď sa ideš bicyklovať.

Pracovný list č. 5: Orientácia v čase

Úlohy pre dieťa:

- Pozri sa na obrázok stromu, vieš, čo obrázok znázorňuje? Porozprávaj sa o tom s kamarátmi.
- Čiarou prirad' obrázky, ktoré sú nakreslené pod obrázkom stromu, k tej časti stromu, aby spoločne vyjadrovali, že ide o to isté ročné obdobie. K jednotlivým ročným obdobiam dokresli, čo je pre ne typické. Kam by si nakreslil malé kuriatka, káčatká, kam rozkvitnutý tulipán, narcis, snežienku, kam snehuliaka, kam zamrznuté jazero, kam hrabanie lístia, kam zber gaštanov?
- Rozprávajte sa o hlavných znakoch každého ročného obdobia. Poznáš dátum svojho narodenia? Do obrázku dokresli žltou farbou smajlíka do toho ročného obdobia, v ktorom si sa narodil.

Pracovný list č. 3: Dopravná výchova

Úlohy pre dieťa:

- Pozri sa na obrázok. Aké dopravné prostriedky sú na obrázku? Vyfarbi štvorček zelenou farbou len pri tom dopravnom prostriedku, ktorý slúži na hromadnú prepravu osôb. Vyfarbi štvorček červenou farbou len pri tom dopravnom prostriedku, ktorý slúži na prepravu veľkého množstva rôznych vecí – ide o nákladnú dopravu.
- Ktorý dopravný prostriedok prechádza cez tvoju dedinu, mesto? Prechádza cez tvoju dedinu, mesto, električka, vlak, trolejbus, bicykel, kolobežka, konský povoz, loď, lietadlo, traktor? Akými dopravnými prostriedkami si už cestoval? Akým dopravným prostriedkom cestuješ najčastejšie? Do prázdneho okienka pod obrázkom nakresli dopravný prostriedok, ktorý najčastejšie využívaš.
- Vieš, ktoré dopravné prostriedky slúžia na rýchlu prepravu osôb? Ktoré dopravné prostriedky majú vždy prednosť pred ostatnými (sanitka, hasiči, polícia)? Kde si najďalej bol? Akým dopravným prostriedkom si sa tam dostal? Cestoval si dlho?
- Zároveň sa rozprávajú aj o tom, ako sa treba správať v hromadnej doprave.

Pracovný list č. 6: Orientácia v čase

Úlohy pre dieťa:

- Pozri sa na obrázky. Diskutuj o význame hodín. Aké druhy hodín poznáš? Čo môžeš na hodinách vidieť? Je na každých hodinách ručička? Čo nám ručička ukazuje? Koľko ručičiek je na hodinách. Je tam len jedna? Vieš podľa hodín určiť, že je ráno? Alebo že je už večer?
- Zakrúžkuj tie obrázky, podľa ktorých nie je možné zistiť, že je potrebné ísť už večer spať. Učiteľ upozorní deti aj na presýpacie hodiny. Na čo nám slúžia tieto hodiny? Je možné podľa nich určiť presný čas? Kde si sa s takýmito hodinami stretol?
- Porozprávaj sa s kamarátmi o tom, na čo nám slúži kalendár. Čo všetko môžeme zistiť podľa kalendára? Podľa čoho zistím, ktorý deň v roku bude Vianoce? Spoločne s učiteľkou v kalendári vyhľadajte, aký deň v týždni v tomto roku bude Štedrý deň. Podľa čoho zistím, ktorý deň v tomto roku budem oslavovať narodeniny? Bude to pondelok?
- Nakresli, čo zvyčajne robievaš cez víkend.

Pracovní list č. 7: Orientácia v čase

Úlohy pre dieťa:

- Pozrite sa na prvý obrázok a spoločne sa o ňom porozprávajte. Čo vyjadruje? Pozri sa na obrázok s kvetom! Včera odtrhlo dievča narcis v puku a dnes je krásne rozkvitnutý.
- Nakresli, ako si myslíš, že bude vyzerat zajtra, pozajtra. Vyskúšaj si to! Do prázdneho rámika pod obrázkami nakresli vľavo, čo si robil včera, do druhého okienka vpravo nakresli, čo plánuješ robiť zajtra!

Pracovní list č. 8: Orientácia v čase

Úlohy pre dieťa:

- Daj si do malého tanierika jednu lyžičku vody. To predstavuje obrázok v prvom stĺpci. Do druhého stĺpca tabuľky nakresli do tanierika vodu, ak si myslíš, že tam zajtra ešte stále bude. Ak si myslíš, že tam voda zajtra nebude, nechaj viečko prázdne a nič nekresli. To je tvoj predpoklad. Zajtra sa pozri do tanierika a nakresli, čo si zistil, do tretieho stĺpca tabuľky. To je tvoje zistenie.
- Aká časť dňa bola medzi včerajškom a dneškom? Čo si v tom čase dňa robil? Spí v noci všetko živé? Zakrúžkuj tie obrázky, ktoré vyjadrujú tých, ktorí v noci nespia. Čo vtedy robia? Prečo nespia? Spia inokedy? Stalo sa ti už, že aj ty si v noci nespál? Kedy to bolo? Ako si sa vtedy cítil? Potreboval si spať vtedy cez deň? Dospával si? Prečo niektorí ľudia chodia do práce v noci?

Pracovní list č. 11: Geografia okolia

Úlohy pre dieťa:

- Vrch vyfarbi sivou farbou, les vyfarbi tmavozelenou farbou, pole vyfarbi hnedou farbou, potok, rieku, jazero modrou farbou, lúku vyfarbi bledozelenou farbou.
- V prílohe budú obrázky, ktoré budú deti vystrihovať, a to: hříby, ryba, kačica, motýl, kvety, včela, jašterica, had.
- Vystrihni jednotlivé obrázky a nalep ich tam, kde si myslíš, že ich je možné v krajine s najväčšou pravdepodobnosťou nájsť. Porozprávaj, kam si do krajiny umiestnil jednotlivé živočíchy. Použi pri pomenovaní správne geografické pojmy.

Pracovní list č. 9: Národné povedomie

Úlohy pre dieťa:

- Vieš, čo znázorňuje mapa? Vyfarbi tú časť mapy, ktorá znázorňuje región, v ktorom bývaš. Vyfarbi aj zástavu Slovenskej republiky. Ako sa volá tá časť na zástave, ktorá bola vyfarbená? Kde si ešte videl takýto štátny znak? Aký význam má zástava Slovenskej republiky?
- Ako na olympijských hrách alebo iných medzinárodných súťažiach či stretnutiach rozoznáš, že ide o občanov Slovenskej republiky?
- Zaspievajte si hymnu SR. Nakresli, o čom bol text hymny.

Pracovní list č. 10: Národné povedomie

Úlohy pre dieťa:

- Pozri sa na obrázky. Poznáš tieto miesta? Bol si tam už? V akom meste sa nachádzajú? Čím sú tieto miesta významné? Rozvíja sa diskusia, pričom sa popisujú jednotlivé dominanty Bratislavy. Bol si už v Bratislave? Ako si sa tam dostal? Čo všetko si tam videl? Kde všade si v Bratislave bol? Porozprávaj o tom kamarátom.
- Vieš, aké druhy dopravy sa vyskytujú v Bratislave? Vymenuj ich! Cestoval si už električkou? Pozri sa na obrázky a diskutuj s kamarátmi o tom, ako sa cestuje električkou. Kde si kúpiš lístok? Čo s ním po nástupe do električky urobíš? Vieš, kto je revízor? Ako sa správaš v električke?

Pracovní list č. 12: Geografia okolia

Úlohy pre dieťa:

- Pozri sa na obrázok! Poznáš tieto miesta? Bol si tam už? Učiteľka vedie s deťmi riadený rozhovor na tému prírodné krásy našej vlasti. Učiteľka sa s deťmi rozpráva o skúsenostiach, ktoré s krajinou majú, a o tom, ako človek krajinu mení. Napr.: Pozri sa na obrázok Štrbského plesa, vsunul do tejto krajiny niečo človek, a tým ju pretvoril? A pod.
- Pozri sa na obrázky v rámkiku. Ak sa niektorý prírodný útvar nachádza aj v tvojom regióne, zakrúžkuj ho. Porozprávaj o ňom, ako sa volá a na čo slúži. Ak je v tvojom regióne prírodný útvar, ktorý sa tu nenachádza, porozprávaj o ňom kamarátom.

Pracovní list č. 13: História okolia

Úlohy pre dieťa:

- Pozri sa na obrázok. K hradu Beckov sa viaže príbeh, ktorý je nakreslený vedľa hradu.
- Aj vy máte vo vašom blízkom okolí hrad, zámok? Nakresli ho do prázdneho rámčeka. Porozprávaj príbeh, ktorý sa k nemu viaže, a nakresli tento príbeh vedľa hradu. Ak poznáš viac príbehov, vyber si ten, ktorý sa ti najviac páči. Ak príbeh k hradu nepoznáš, popros učiteľku, aby vám príbeh porozprávala.
- Ak sa k hradu neviaže žiaden príbeh, nakresli tých, ktorí tam podľa teba bývali. Skús k nemu vymyslieť svoj vlastný príbeh. Ak sa v tvojom okolí nenachádza žiaden hrad, nakresli hrad, aký by si chcel mať, ak by si žil v období kráľov.
- Čo si myslíš, ako ľudia žili na hrade? Žili tam chudobní? Bohatí? Čo tam robili? Kam chodili nakupovať? Prečo býva hrad postavený na kopci? Bol si aj ty už niekedy na hrade, zámku? Kde to bolo? Čo si tam videl?

Pracovný list č. 14: História okolia

Úlohy pre dieťa:

- Porozprávajte sa o jednotlivých zvykoch a tradíciách, ktoré znázorňujú obrázky. Ku každému obrázku nalep symbol ročného obdobia, pre ktoré je typické (symbol snehová vločka, symbol slnka a vody, symbol opadajúceho lístia, symbol rozkvitnutého narcisu).
- Vieš, z akého materiálu sa zhotovovala Morena? Do prázdneho rámčeka nalep materiál, z ktorého sa zhotovuje Morena. Poznáte aj iné zvyky, s ktorými ste sa už stretli vo vašom okolí?
- Viete, ako sa volá odev, ktorý majú oblečení ľudia na obrázkoch? Zaspievajte si tradičnú ľudovú pieseň, typickú pre región, v ktorom bývate.
- Z príloh vystrihnite všetko to, čo máte prestreté na vašom štedrovečernom stole, a ktoré zvyky pri štedrej večeri máte zaužívané. Ak máte niečo navyše, nakreslite to. Porozprávajte sa o tom s kamarátmi a svoje obrázky si porovnajte.

Pracovný list č. 15: História okolia

Úlohy pre dieťa:

- Pozrite sa na obrázok stromu. Čo myslíte, čo znázorňuje? Učiteľka deti navedie k tomu, že ide o ten istý strom, ale vľavo je maličký 3-ročný a vpravo 100-ročný strom.
- Tvojou úlohou bude z príloh roztriediť obrázky tak, že pod maličký strom nalepiš do štvorčekov tie obrázky, ktoré vyjadrujú, ako sa žilo v minulosti, a pod veľký strom tie obrázky, ktoré vyjadrujú, ako sa žije v dnešnej dobe.
- Obrázky, ktoré vyjadrujú tú istú činnosť, spoj čiarou.

Pracovný list č. 16: Mediálna výchova

Úlohy pre dieťa:

- **Obr. 1** Vyfarbi tie postavy, ktoré vyjadrujú zlo. Porozprávaj sa s kamarátmi o dobrom a zlom charaktere postáv. Vymenuj niektoré dobré a niektoré zlé vlastnosti.
- **Obr. 2** Tvojou úlohou bude všetky bytosti usporiadať tam, kde patria. V prílohe povystrihuj bytosti, pričom rozprávkové nalep vľavo, reálne nalep vpravo.
- Pozri sa na druhý obrázok. Čo majú jednotlivé obrázky spoločné? Aký je medzi nimi rozdiel? Podľa čoho je možné určiť, či je to skutočné, alebo nie? Zamysli sa nad tým, čo z toho, čo vidíš v rozprávkach, by mohlo byť reálne a čo nie. Môže byť reálny krtko? Slimák? Víla? Spider Man?
- Učiteľ by mal rozvinúť diskusiu o dobrom a zlom charaktere postáv a o zvažovaní dobrého a zlého charakteru reálnych organizmov. Ak je včielka Maja pracovitá a múdra v rozprávke, ako by asi posudzoval reálnu včelu, ktorú môže stretnúť na lúke? Je aj reálna včela múdra? Čím sa odlišuje od včielky Maje?

Pracovný list č. 17: Orientácia v okolí

Úlohy pre dieťa:

- Predškôláci, predstavte malým deťom, ktorí chystajú navštevovať vašu materskú školu, vašu triedu. Dajte sa do skupín a nakreslite svoju prázdnu triedu. Do triedy nalepte z príloh veci, ktoré sa v nej nachádzajú. Ak máte niečo v škôlke, čo je pre vás významné a v prílohách ste to nenašli, nakreslite to.
- Potom spoločne svoj nákras opíšte kamarátom, pričom použite predložky pred, za, okolo, rovno, vpravo, vľavo a pod.
- Čo najčastejšie robievate v triede? Učíte sa spievať piesne, básničky? V ktorej časti triedy sa vtedy nachádzate? Aké predmety na to používate? Máte tam aj hudobné nástroje? Kde sú uložené, ak ich práve nevyužívate? Ktorú činnosť robíte v triede najradšej? Ak používate na to nejaké pomôcky, akú sú to? Majú svoje miesto? Kde to je?

Pracovný list č. 18: Orientácia v okolí

Úlohy pre dieťa:

- Pomôž chlapcovi s cestou do materskej školy. Farbičkou zvýrazni cestu, kadiaľ má chlapec ísť. Popri tom si s kamarátmi hovorte trasu cesty aj nahlas. Pôjde chlapec popri pošte? Pôjde okolo predaja zmrzliny? Pôjde za budovou zdravotného strediska? Bude prechádzať cez križovatku? Budú po ľavej strane rodinné domy? Pôjde popod most? Treba dieťa navodiť k tomu, aby pri opise cesty používalo pozičné predložky.
- Vľavo nakresli školský dvor a nalep do neho všetko, čo sa na ňom nachádza. Vpravo nakreslite tri významné objekty, okolo ktorých chodíš do svojej materskej školy.

Pracovný list č. 19: Ľudia v blízkom a širšom okolí

Úlohy pre dieťa:

- Vyfarbi obrázok podľa toho, kde bývaš (rodinný dom, panelák, dedina, mesto). Vyfarbi obrázok postavy. Postava predstavuje teba. Predstav sa menom a priezviskom. Uveď adresu svojho bydliska.
- Nakresli vedľa seba členov svojej rodiny, s ktorými bývaš v jednom dome. Pod obrázkom nakresli aj ostatných členov svojej rodiny, s ktorými sa stretávaš.
- Porozprávaj svojim kamarátom, ako tráviš voľný čas so svojou rodinou, čo obyčajne so svojimi najbližšími robíš a vymenuj vaše spoločné záujmy.

Pracovní list č. 20: Ľudia v blízkom a širšom okolí

Úlohy pre dieťa:

- Pozri sa na obrázok, opíš, ako sa deti hrajú na detskom ihrisku. Ku ktorým deťom by si sa pridala? S ktorým dieťaťom by si sa chcel zoznámiť? Keď prídeš za ním, čo povieš? Ak by si prišiel k skupinke detí hrajúcich sa s loptou, koho pozdravíš? Predstavíš sa im? Ako im povieš, že sa chceš s nimi hrať? Ak sa ti predstavia aj deti, ako ich budeš oslovovať?
- Ak sa zoznamuješ s novými ľuďmi, kam sa pozeráš? Do očí? Na zem? Do boku? Sú všetky deti na obrázku rovnakej pleti? Poznáš vo svojom okolí deti s inou farbou pleti, ako je tvoja? Ak sa chceš zoznámiť s dieťaťom čiernej pleti, ako to urobíš? Kde všade žijú deti s inou farbou pleti, ako je tvoja?
- Predstav si, že si v obchode a nevieš nájsť cukor. Koho oslovíš, aby ti ho pomohol nájsť cukor? Ak by sa ti prihovril neznámy dospelý človek a ty by si bol sám, dáš sa s ním do reči? Išiel by si s ním, ak by ťa volal na zmrzlinu? Čo by si urobil v takejto situácii?

Pracovní list č. 21: Ľudské vlastnosti a emócie

Úlohy pre dieťa:

- K jednotlivým obrázkom dokresli ústa smajlíkovi. Úsmev daj k tomu obrázku, ktorý vyjadruje pozitívne správanie detí a smutné ústa k tým obrázkom, ktoré vyjadrujú nevhodné správanie detí.
- Teraz sa dobre zamysli nad tým, či si niekedy spravil niečo nesprávne. Povedz o tom kamarátom. Zamysli sa tiež nad tým, čo nesprávne a čo správne si spravil včera. Nakresli to na ľavú stranu. Na pravú stranu listu nakresli to, čo dobré alebo zlé si spravil dnes.

Pracovní list č. 22: Ľudské vlastnosti a emócie

Úlohy pre dieťa:

- Pozri sa na obrázky. Porozprávaj sa o nich s kamarátmi. Čo v tebe vyvolávajú? Radosť? Strach? Obavu? Smútok? Veselosť? Spokojnosť? Pod obrázkami sú výrazy tváří detí. Tvojou úlohou bude spojiť čiarou tvár dieťaťa s tým obrázkom, na ktorý sa podľa teba pozerá.
- Cieľom nie je, aby každé dieťa priradilo situáciu k tomu istému obrázku. Zdôrazníme, že niektoré situácie sú pre niekoho veselé, pre iného smutné, resp. sú späť s oba-vami.
- Porozprávaj kamarátom príbeh, kedy si sa tešil, prejavoval radosť. To, čo ti spôsobuje radosť, nakresli dole do prázdneho rámečka pod obrázky. Porozprávaj tiež príbeh, keď si prežíval smútok, strach a obavy.

Pracovní list č. 23: Základy etikety

Úlohy pre dieťa:

- Pozri sa na obrázky hore: Každý obrázok znázorňuje situáciu z každodenného života. V bublinkách je napísané, aké zdvorilostné frázy sa používajú v každodennom živote. Tvojou úlohou bude uhádnuť, čo si medzi sebou hovoria. Pani učiteľka vám potom správnu odpoveď prečíta.
- Dole prázdne miesto určené na kreslenie: Vľavo nakresli 2 osoby, ktoré zdravíš „Dobrý deň“ a vpravo nakresli 2 osoby, ktoré zdravíš „Ahoj“. Prečo zdravíš jedných tak a druhých tak? Porozprávajte sa o tom navzájom s kamarátmi.

Pracovní list č. 24: Prosociálne správanie

Úlohy pre dieťa:

- Dajte sa do trojčlenných skupín. Z príloh si vystrihnite štítky so symbolmi, zapisovateľ (ceruzka a papier), výskumník (lupa), pomocník (nožnice).
- Teraz sa vzájomne dohodnite na funkciách, kto bude zapisovateľ (ceruzka a papier), kto výskumník (lupa) a kto pomocník (nožnice). Dohodnite sa aj na tom, kto čo bude robiť. Prípadne to určí učiteľ.
- Vašou úlohou bude do plastovej misky vložiť nasledovné predmety (guma, odstrihnutý kúsok z papiera, spinka, minca, klúčik, kocka z lega, orech). Pomocník odstrihne kúsok papiera a vloží predmety do plastovej misky. Výskumník vytriedi tieto predmety tak, že vyberie kovové predmety, ktoré sú priťahované magnetom. Predtým sa však spoločne dohodnite na postupe, ako to spraví, keďže nesmie predmety vyberať rukami. Dôležité je, aby každý z vás povedal svoj návrh, dobre sa nad ním zamyslite. Spoločne vyberte najlepší návrh.
- Predtým, ako výskumník začne vyberať kovové predmety, si do tabuľky zaznamenajte svoj predpoklad, ktoré predmety budú vybrané. Tie, ktoré budú vybrané, označte √, tie, ktoré ostatnú v miske, označte x. Zapisovateľ všetko zakreslí a zapíše do tabuľky. Rešpektujte sa navzájom.